

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2013

Μάθημα: Αρχαία Ελληνικά

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 21 Μαΐου 2013, 7:30 -10:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ
--

**Η πρώτη σελίδα του τετραδίου απαντήσεων να χρησιμοποιηθεί
για την άσκηση της ορθογραφίας. Να απαντήσετε σε όλα τα θέματα.**

I. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A. Διδαγμένα κείμενα για μετάφραση

(Μονάδες 35)

(α) Σὺ δέ, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς θεῶν, οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἑλληνας σαυτὸν σοφιστὴν παρέχων; Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, εἴπερ γε ἂ διανοοῦμαι χρὴ λέγειν. Ἄλλ' ἄρα, ὦ Ἱππόκρατες, μὴ οὐ τοιαύτην ὑπολαμβάνεις σου τὴν παρὰ Πρωταγόρου μάθησιν ἔσεσθαι, ἀλλ' οἴαπερ ἢ παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου; τούτων γὰρ σὺ ἐκάστην οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες, ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ, ὡς τὸν ἰδιώτην καὶ τὸν ἐλεύθερον πρέπει. Πάνυ μὲν οὖν μοι δοκεῖ, ἔφη, τοιαύτη μᾶλλον εἶναι ἢ παρὰ Πρωταγόρου μάθησις.

Πλάτωνος Πρωταγόρας Γ'

(β) [...] κοινῇ γὰρ τὰ σώματα διδόντες ἰδίᾳ τὸν ἀγήρων ἔπαινον ἐλάμβανον καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον, οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχόντι αἰεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου καιρῷ ἀείμνηστος καταλείπεται. ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφή, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ' ἐκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιστοιᾶται. οὓς νῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες καὶ τὸ εὐδαιμον τὸ ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον τὸ εὐψυχον κρίναντες μὴ περιορᾶσθε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους.

Θουκυδίδου Ἱστορίαι Β' 43

Β. Αδίδακτο κείμενο για μετάφραση**(μονάδες 20)**

Φαρνάβαζος δὲ καὶ οἱ πρέσβεις τῆς Φρυγίας ἐν Γορδεῖῳ ὄντες τὸν χειμῶνα τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πεπραγμένα ἤκουσαν. ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος πορευομένοις αὐτοῖς παρὰ βασιλέα ἀπήνησαν καταβαίνοντες οἱ τε Λακεδαιμονίων πρέσβεις καὶ οἱ ἄλλοι ἄγγελοι, καὶ ἔλεγον ὅτι Λακεδαιμόνιοι ὧν δέονται πάντων πεπραγότες εἶεν παρὰ βασιλέως, καὶ Κῦρος, ἄρξων πάντων τῶν ἐπὶ θαλάττῃ, ἐπιστολὴν ἔφερε τοῖς κάτω πᾶσι τὸ βασίλειον σφράγισμα ἔχουσιν, ἐν ἧ ἔνῃν καὶ τάδε· Καταπέμπω Κῦρον κάρανον τῶν εἰς Καστωλὸν ἀθροιζομένων. ταῦτ' οὖν ἀκούοντες οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ ἐπειδὴ Κῦρον εἶδον, ἐβούλοντο μὲν μάλιστα παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι, εἰ δὲ μὴ, οἴκαδε ἀπελθεῖν. Κῦρος δὲ Φαρναβάζῳ εἶπεν ἢ παραδοῦναι τοὺς πρέσβεις ἑαυτῷ ἢ μὴ οἴκαδέ πω ἀποπέμψαι.

Ξενοφῶντος Ἑλληνικά Α' 4,2-5 (ελαφρά διασκευή)

Λεξιλόγιο

πεπραγότες ἀντί πεπραχότες

οἱ κάτω πάντες= αὐτοὶ που κατοικοῦν στα παράλια

κάρανος=αρχηγός, κύριος

Γ. Αδίδακτο κείμενο για ορθογραφία**(Μονάδες 10)**

Ἴσοκράτους Πανηγυρικός 175-176

Δ. Παρατηρήσεις στο αδίδακτο κείμενο**(Μονάδες 20)****1. α. ἔλεγον**

Να γράψετε τὸ β' πρόσωπο ἐνικῆς τῆς ὑποτακτικῆς καὶ προστακτικῆς

ἀορίστου β' στὴν ἴδια φωνή.

(μονάδα 1)

β. ἔφερε

Να γράψετε τὴ μετοχὴ μέλλοντα καὶ παρακειμένου στὴν ἴδια φωνή, στὴν

ονομαστικῆ ἐνικῆς, ἀρσενικοῦ γένους.

(μονάδα 1)

γ. καταπέμπω

Να γράψετε το β' πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής και υποτακτικής αορίστου στην ίδια φωνή. (μονάδα 1)

δ. εἶδον

Να γράψετε το γ' πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής ενεστώτα και παρατατικού στην ίδια φωνή. (μονάδα 1)

ε. ἐβούλοντο

Να γράψετε το γ' πρόσωπο ενικού της υποτακτικής και ευκτικής ενεστώτα. (μονάδα 1)

στ. παραδοῦναι

Να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο στον ενεστώτα και τον μέλλοντα στην ίδια φωνή. (μονάδα 1)

2.α. μάλιστα

Να γράψετε τους άλλους βαθμούς του επιρρήματος. (μονάδα 1)

β. ὄντες, πορευομένοις, (παρὰ) βασιλέα, ὧν, πάντων, (ἐπὶ) θαλάττη, ἔχουσαν, ταῦτ(α)

Να μεταφέρετε τους πιο πάνω κλιτούς τύπους στον αντίθετο αριθμό. (μονάδες 4)

3. οἱ πρέσβεις, τὸν χειμῶνα, ἀρχομένου, τὸ βασίλειον, ἔχουσαν, ἀναβῆναι, ἑαυτῶ, οἴκαδε (μονάδες 4)

Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους πιο πάνω τύπους (εἶναι υπογραμμισμένοι στο αδίδακτο κείμενο).

4.α. ὅτι πεπραγότες εἶεν παρὰ βασιλέως

Να αναγνωρίσετε την πιο πάνω πρόταση του κειμένου (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση της εκφοράς, συντακτική θέση). (μονάδες 4)

β. ἐπειδὴ Κῦρον εἶδον

Να αναγνωρίσετε την πιο πάνω πρόταση του κειμένου (εἶδος).

(μονάδα 1)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα αρχαία ελληνικά (Μονάδες 5)

« Ἄντρες στρατιώτες, νομίζω ὅτι πρέπει μόνοι να προχωρήσουμε εναντίον των εχθρών», εἶπε κάποιος ἀπὸ τους στρατηγούς. Οἱ στρατιώτες ἀφού τον ἄκουσαν εἶπαν ὅτι εἶναι ἔτοιμοι για πόλεμο.

II. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Μονάδες 10)

1. α. Να γράψετε **δύο** στοιχεία της θετικής προσφοράς των σοφιστῶν στην πρόοδο και την εξέλιξη του ἀνθρώπινου πνεύματος. (μονάδες 2)

β. Να γράψετε και να ἐξηγήσετε με συντομία τα **δύο** εἶδη μόρφωσης στα οποία αναφέρεται ο Σωκράτης στο πρώτο διδαγμένο για μετάφραση κείμενο Ι.Α. (α) στη σελίδα 1. (μονάδες 4)

2. **τὸ εὐδαιμον τὸ ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον τὸ εὐψυχον**

Να ἀναπτύξετε το νόημα του πιο πάνω ἀποσπάσματος ἀπὸ το δεύτερο διδαγμένο για μετάφραση κείμενο Ι.Α. (β) στη σελίδα 1 σε 80 περίπου λέξεις. (μονάδες 4)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ